

**Eesti
Roheline
Liikumine**
Estonian Green Movement-FoE

ERL INFOKIRI

VEEBRUAR 2016

Rohelise Tee Õhtud nüüd ka Tallinnas.
Energeetikakava - kirjas üks, tegudes teine.
Poliitikast ja majandusest ehk kuidas müüa maha
keskkonnaaktivisti maailmavaateid pankuritele.

Jälgi meie tegevusi ka Facebookis
nime all Eesti Roheline Liikumine

Eesti Roheline Liikumine
Tiigi 8-24, 51003 Tartu

Telefon: 742 2532
E-post: info@roheline.ee

ROHELISE TEE ÕHTUD NUUD KA TALLINNAS

MERILIIS KOTKAS

Tartus alguse saanud Rohelise Tee Õhtud on loodusesõprade seas osutunud väga populaarseks ning Rohelisel Liikumisel on hea meel teatada, et alates selle aasta veebruarist toimuvad Rohelise Tee Õhtud korra kuus ka Tallinnas.

Esimene Rohelise Tee Õhtu toimub juba 17. veebruaril algusega kell 18, toimumiskohaks on Tallinna Loomaaia Keskkonnahariduskeskus (Ehitajate tee 150).

Kindlasti oled mõelnud, mida teha toidujäätmete või kohvipak-suga? Kas lihtsalt prügikasti visata või hoopis eraldi sorteerida? Kasulikum ja ökoloogilisem on pidada toas sõbralikke kodu-loomi: sõnnikusse, kes töötlevad orgaanilise aine väärtuslikuks kompostiks. Kogu protsess on looduslik, lihtne ja lõhnatu. Muias maailmas on vihmausside abil komposti valmistamine (vermikom-postimine) väga levinud, Eestis aga alles lapsekingades. Ussi-komposter on hea lahendus biojäätmetest lahtisaamiseks. Tee-mat tulevad tutvustama ussikauplejad ja MTÜ Must Kuld asutajad Markko Mäll (BioPro OÜ) ja Marko Kiisa (Loomadelutoas OÜ).

Tule kohale ja vaata oma silmaga, milline näeb välja ja kuidas toi-mib üks ussikomposter. Pista sõrmed mulda ja vaata tõtt vihma-ussidega (ka lapsed on väga oodatud!). Kohapeal saab endale ka koju ussikomposti osta. Niisaad ise oma biojäätmetest turvalist ja loodussõbralikku väetist toota.

Oma osalemisest saad teada anda veebipõhises vormis: <http://goo.gl/forms/2ZY0t2gjjO> või Facebookis: <https://www.facebook.com/events/1500865116888387/>

Foto: Scanpix

Jälgi meie tegevusi ka Facebookis nime all Eesti Roheline Liikumine

Eesti Roheline Liikumine
Tiigi 8-24, 51003 Tartu

Telefon: 742 2532
E-post: info@roheline.ee

Eesti
Roheline
Liikumine
Estonian Green Movement-FoE

ENERGEETIKA-KAVA - KIRJAS ÜKS, TEGUDES TEINE

KADRI GREEN

ERL-i projektijuht

CEE Bankwatch Network avaldas eelmisel nädalal uue raporti, mille eesmärgiks oli analüüsida Kesk- ja Ida-Euroopa riikide rolli rohelisema ja puhtama energeetika arendamisel. Üheksas riigis, mida analüüs käsitles, lähevad Euroopa Liidu toetused 85% ulatuses avaliku sektori transpordi infrastruktuuride, äri sektori või tööstuse arendamisse. Umbes 7% toetustest on läinud puhta energeetika (energiatöhususe, taastuvenergia, energia talletamise) arendamisse. Eestis on see protsent kahjuks veel madalam - kõigest 4,78.

Mida Eesti riigile erilisel ette heita võiks, on tõsiasi, et kuigi on koostatud mitmeid kasvuhooonegaaside vähendamist taotleval arengukavu ja plaane, siis reaalsed tegevused ei paista eesmärke toetavat. Nimelt, eesmärgiks on suurendada aastaks 2020 jalakäijate ja ühistranspordi kasutajate osakaalu 7% võrra ning rongireisijate arvu poole võrra. Kuid Eesti on transpordi sektoris suunanud poole toetustest hoopiski teedehitusse, samas kui keskkonnasõbralikuma raudtee ja ühistranspordi arendamisse eraldatakse raha kordades vähem. Sarnane olukord valitseb ka Eesti kõige saastavamas energeetikaharus, elektritööstuses. Vastavalt 2012. aasta andmetele toodetakse 81% elektrist põlevkivist, kuid aastaks 2020 on arengukava kohaselt plaan vähendada põlevkivi osakaalu elektri tootmisel alla 50%, kuid hetkeolukord näitab, et Eestil ei paista olevat poliitilist tahet muudatuste tegemiseks antud valdkonnas.

Samal teemal saab täpsemalt lugeda juba Bankwatchi raportist <http://bankwatch.org/enfants-terribles>

Foto: marbil00

Jälgi meie tegevusi ka Facebookis nime all Eesti Roheline Liikumine

Eesti Roheline Liikumine
Tiigi 8-24, 51003 Tartu

Telefon: 742 2532
E-post: info@roheline.ee

**Eesti
Roheline
Liikumine**
Estonian Green Movement-FoE

POLIITIKAST JA MAJAN- DUSEST EHK KUIDAS MUUA MAHA KESK- KONNAAKTI- VISTI MAAILMA- VAATEID PAN- KURITELE

KADRI GREEN

ERL-i projektijuht

Kes ennast usinalt Eesti Rohelise Liikumise teemade ja tegemis- tega kursis on hoidnud, on ehk märganud, et lisaks kodumaistele keskkonnateemadele oleme tegusad käsitlema ja vahendama uudiseid antud valdkonnas ka Ukrainast ja Gruusiast. Eesti Rohe- lise Liikumise projekti koordinaatorina kuulun kahe rahvusvahelise kampaania tööühma. Esimese eesmärgiks on peatada keskkon- nakahjulike hüdroelektrijaamade arendamine Gruusias ja teise puhul toetame Ukrainas üht kogukonda nende võitluses suure kanatööstusettevõtte laienemise vastu. Kuigi eesmärgid tundu- vad mõneti ähmased, ja ehk et isegi laialivalguvad, siis osapool, kellest probleemid tulenevad ja nende lahendused sõltuvad, on väga konkreetne. Selleks oluliseks määrajaks on arengupangad, kes antud projekte rahastavad. Kui suudaksime pankuritele sel- geksti teha, miks üht või teist projekti mitte rahastada, saavutak- sime oma eesmärgid üpriski lihtsalt moel. Kui projektid jäävad ilma arengupankade rahastusest, kaotavad nad tihti ka erainvestee- rijad. Paraku reaalsuses see kõik nii lihtsalt ei lahene, sest takis- tuseks on täiesti erinev arusaam jätkusuustlikkusest, keskkonna- hoiust ja inimõigustest.

Jaanuarikuu viimasel nädalal sõitsin Londonisse, et kohtuda Euroopa Rekonstruktsiooni- ja Arengupanga (EBRD) töötajate ja tegevdirektoritega ning rääkida nende rahastatud projektide tege- likust mõjust Ukraina väikestele kogukondadele. Seda siis just seoses Ukraina kanatööstuse projektiga, mille arendaja sai möö- dunud aasta oktoobris 85 miljonit USA dollarit laenu oma korpo-

ratsiooni arendamiseks. Loomulikult oli selle laenu heakskiitmine panga poolt meile suureks pettumuseks, sest olime enne seda avaldanud põhjaliku aruande sellest, kuidas nimetatud ettevõtte tegutsemine ei vasta kuidagi EBRD sotsiaalpoliitikale. Juba algu- sest peale on antud projekti põhiliseks probleemiks olnud kogu- konna kaasamine ja kohalike elanikega arvestamine. Pinged aina kasvavad, kuid laenu ikkagi anti ning ainus, mida me nüüd teha saime, oligi minna ja rääkida, et laenumaksed tuleb peatada, sest projekti arendades olukord läheb Ukrainas vaid hullemaks. Kolme kuu jooksul on kolm aktivisti tundmatute kurjategijate peksu ohvriks langenud. Politsei uurimine ei ole kuhugi viinud, kuid kohalikud on veendunud, et aktivistid said peksta, kuna julgesid avalikult kana- tööstuse laienemise vastu protestida - nagu juba öeldud, sotsiaalsed pinged üha kasvavad. Tavaliselt õnnestub ametnike ja pankuritega keskkonnahoiust ning inimõigustest rääkides üksteise mõistmiseni jõuda siis, kui suuta selgitada mõne projekti rahastamisega kaas- nevaid majandusriske või ohtu panga mainele.

Sõjalises konfliktis Ukraina puhul tundub aga, et projektide juures hinnatakse eelkõige vaid poliitilist mõju. Ilmselt ei tunnistaks pank ega ükski tegevdirektor seda avalikult, kuid järgnev oli Ukraina projektiga seotud osapoolte mitteametlik põhjendus - Ukrainasse investeeritakse isegi siis, kui see on majanduslikult kahjulik või ei vasta panga nõuetele.

Leian, et majanduse ja keskkonnahoiu vahel on väga selged seosed. Tihtipeale on turumajandusliku kasumi saamise iha üks põhilisi keskkonnakahju tekitamise põhjuseid. Õnneks üha enam näen, kuidas ühiskonnas mõistetakse keskkonnahoiu majandus- likku kasumlikkust. Kuid siiski, poliitilised ambitsioonid ja jõukat- sumised jäävad minu silmis veel pikalt keskkonna seisukohalt tõsiseks probleemiks.

Foto: Bankwatch

Jälgi meie tegevusi ka Facebookis nime all Eesti Roheline Liikumine

Eesti Roheline Liikumine
Tiigi 8-24, 51003 Tartu

Telefon: 742 2532
E-post: info@roheline.ee

Eesti
Roheline
Liikumine
Estonian Green Movement-FoE

KUIDAS LÄHEB, EUROOPA PÕLLUMEES?

ELIISA SAKSING

ERL-i kommunikatsioonijuht

Foto: Reuters/Fabrizio Bensch

Jaauari keskel osalesid õpilasfirma Sibis, kes toetab väikepõllumeeste tegevust, kaks liiget Elo-Johanna Kuklane ja Rudolf-Gustav Hanni Berliinis Friends of The Earth'i ja Young Friends of the Earth'i kokkusaamistel. Võeti osa ka protestiaktisioonist nimega "We are fed up" (Meil on kõrini), mille eesmärgiks on toetada keskkonnasõbralikumat talupidamist, kaitsta mesilasi, võidelda talunikele suunatud õiglaste tasude eest ning sõdida monokultuuride, GMO ja TTIP vastu. Sellega sooviti poliitikutele ja avalikkusele näidata, et maaelanikel ja talumeestel on palju probleeme, mis on tingitud just nimelt vales majandamispoliitikast.

"Talumeest väärtustatakse Euroopas riigiti erinevalt, kuid ühiseks jooneks on siiski see, et Eestile sarnased probleemid on kõikjal ning igas riigis võitlevad talupidajad paremate tingimuste nimel," kommenteerib valitsevat olukorda Rudolf-Gustav. "Oli tore kuulda, et Kesk-Euroopas tegutseb mitmeid Sibisele sarnanevaid toiduvõrgustikke, ning et nende populaarsus liigub tõusujoones," lisab ta.

"Viimastel kümnenditel on poelettidel olev toiduvalik muutunud aina ebatervislikumaks, peaaegu kõigi toodete puhul on kasutatud keemilist töötlust või säilitusaineid," sõnab Hanni. "Ning tarbijad on hakanud seda ka järjest rohkem mõistma ning pilke mahe toidu poole pöörama," jätkab Elo-Johanna. "Globaalselt tasandilt vaadelduna saadakse aina paremini aru ka pestitsiidide kahjustavast mõjust kogu maakeral," sõnab Kuklane.

Foto: Reuters/Fabrizio Bensch

Väikepõllunduse toetajaid on vahel ka provotseeritud väitega, et väikepõllumeeste aeg on ehk ümber saanud ning nende eksisteerimine polegi enam oluline. Kuid Hanni julgeb vastu vaielda ning sõnab, et globaliseerumine on küll tähtis, kuid oluline on mitte ära unustada ka regionaalsust. "Loomulikult on palju odavam toota väljaspool Euroopat - põhiline osa meie puuviljadest tuleb Lõuna-Ameerikast või Aafrikast, kuid nende transportimine ja mürgitamine ei ole kasulik ei loodusele ega ka meie tervisele. Usun, et väikepõllumeeste aeg tuleb tagasi, sest tarbija jaoks on järjest olulisem teada seda, kust pärineb tema toit ning kes on selle kasvatamise taga. Vastupidiselt masstootjatele teevad väikekasvatajad oma tööd südamega ning ka see peaks tarbija jaoks olema oluline väärtus," sõnab ta.

Berliini kokkusaamiselt sai Sibis kinnitust teadmisele, et tegutsed meeskonnaga õige eesmärgi nimel. Mõisteti, et ollakse lähedamas palju suuremat ja olulisemat probleemi, kui esmapilgul tundus. Saadi uusi ideid, nagu näiteks Saksamaa eeskujul linnade lähedusse kogukondlike aedade loomine, ning uusi kontakte, kellega üle-euroopalist koostööd arendada ning seeläbi soovitud eesmärgini kiiremini ja efektiivsemalt jõuda.

Jälgi meie tegevusi ka Facebookis nime all Eesti Roheline Liikumine

Eesti Roheline Liikumine
Tiigi 8-24, 51003 Tartu

Telefon: 742 2532
E-post: info@roheline.ee

Eesti
Roheline
Liikumine
Estonian Green Movement-FoE

PÕNEVAT LUGEMIST, VAATAMIST

Eesti Rohelise Liikumise rollist CEE Bankwatch Networki Gruusia hürdoleketrijaamade projektis läbi projekti koordinaatori Kadri Greeni silmade.

Foto: Erakogu

<http://www.bioneer.ee/eluviis/majandus/aid-20265/H%C3%BCdroelektri-hind-Gruusias>

* * *

Kas puidu põletamine põlevkivi kateldes on ikka roheline energia? Või millisel kujul tasuks seda otsust kaaluda või on meil hoopis paremaid variante? Aleksei Lotman mõtiskleb ja seletab.

<http://www.ohtuleht.ee/715265/aleksei-lotman-lendorava-kodu-katlasse>

Eesti Rohelise Liikumise projekti koordinaatori Kadri Greeni artikkel Ukraina kanatööstusest Ukrainas.

Foto: Kadri Green

<http://www.bioneer.ee/eluviis/majandus/aid-20206/Ukraina-kanat%C3%B6%C3%B6stuse-pahupool-MHP-n%C3%A4itel>

* * *

Marokos hakkab varsti tööle maailma suurim päikeseenergia park, mis suudab toota energiat 1 miljonile inimesele.

Foto: Graeme Robertson

<http://www.theguardian.com/environment/2016/feb/04/morocco-to-switch-on-first-phase-of-worlds-largest-solar-plant>

Jälgi meie tegevusi ka Facebookis nime all Eesti Roheline Liikumine

Eesti Roheline Liikumine
Tiigi 8-24, 51003 Tartu

Telefon: 742 2532
E-post: info@roheline.ee

**Eesti
Roheline
Liikumine**
Estonian Green Movement-FoE

OSALE

16. VEEBRUAR

kell 18:00 Tartu Loodusmajas, Lille 10
Loeng "Putuktoit - keskkonnasõbralik lahendus toidutööstusele?"

Lisainfo: eliisa@roheline.ee
FB event: <https://www.facebook.com/events/1683640875230262/>

17. VEEBRUAR

kell 18:00 Tallinna Loomaaias, Paldiski mnt.
145/ Ehitajate tee 150, Tallinn
Rohelise Tee Õhtu "Kodune kompostimine
vihmausside abiga"

Lisainfo: meriis@roheline.ee
FB event: <https://www.facebook.com/events/1500865116888387/>

Pane varakult märkmikusse kirja ka:

9. APRILL

kl 11-15 Tartu Loodusmajas, Lille 10
Eesti Rohelise Liikumise ÜLDKOOSOLEK
Lisainfo: info@roheline.ee

TEGUTSE

ERL-i SUVEKOOL 2016

Eesti Roheline Liikumine korraldab suvel 2016 suvekooli ning annab kõigile huvilistele võimaluse suvekooli programmi loomises ja kujundamises oma sõna sekka öelda. Kõigi aramusavaldajate vahel lähevad loosi ER(L) LISED KINGITUSED.

Oma ägedad, julged, teistmoodi (või miks mitte ka lihtsad ja tagasihoidlikud) mõtted saad kirja panna siin: <http://goo.gl/forms/VBBm2m1Mfl>

PUHTA LÄÄNEMERE ÜHENDUSE (CCB) PROJEKT OOTAB VABATAHTLIKE/ PRAKTIKANTE

Tahaksid oma energia ja vaba aja suunata millessegi väga kasulikku? Soovid omandada uusi oskusi ja huvitavaid teadmisi keskkonnavallas? Siis anna enda huvist märku eliisa@roheline.ee ja vaatame, millised ülesanded just Sulle kõige paremini sobida võiksid.

Eesti Rohelise Liikumise infokirja ilmumist rahastab Euroopa Liit ja infokirja sisu eest vastutab Eesti Roheline Liikumine.

Eesti Roheline Liikumine Tiigi 8-24, 51003 Tartu
Telefon: 742 2532 E-post: info@roheline.ee
Jälgi meie tegevusi ka Facebookis nime all
Eesti Roheline Liikumine

Toimetaja: Eliisa Saksing
eliisa@roheline.ee

Kujundaja: Neeme Möll

